

UNIwersYTET
IM. ADAMA MICKIEWICZA
W POZNANIU

Zarys dziejów państw bałkańskich Sylabus zajęć

Informacje podstawowe

Kierunek studiów Bałkanistyka Specjalność - Jednostka organizacyjna Wydział Filologii Polskiej i Klasycznej Poziom studiów studia pierwszego stopnia Forma studiów studia stacjonarne Profil studiów profil ogólnoakademicki		Cykl dydaktyczny 2023/24 Kod zajęć 03BAKS.1CK.05223.23 Języki wykładowe polski Obligatoryjność Obowiązkowy Blok zajęciowy Przedmioty kierunkowe	
Koordynator zajęć	Ilona Czamańska		
Prowadzący zajęcia	Ilona Czamańska		
Okres Semestr 3	Forma zajęć / liczba godzin / forma zaliczenia • Wykład: 30, Zaliczenie z oceną		Liczba punktów ECTS 1
Okres Semestr 4	Forma zajęć / liczba godzin / forma zaliczenia • Wykład: 30, Egzamin		Liczba punktów ECTS 2

Cele kształcenia dla zajęć

Kod	Cel
C1	Pogłębianie wiedzy o skomplikowanym kontekście kulturowym państw i narodów bałkańskich.
C2	Opanowanie terminologii historycznej.
C3	Doskonalenie umiejętności zarządzania informacją (zdobywanie i interpretacja danych z różnych źródeł, krytyka źródeł i literatury) oraz - rozwiązywania problemów historycznych.
C4	Doskonalenie umiejętności zastosowania wiedzy z zakresu historii w różnego rodzaju pracach związanych z Bałkanami.

Efekty uczenia się dla zajęć

Kod	Efekty uczenia się dla zajęć w zakresie	Efekty uczenia się dla kierunku	Metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się dla zajęć
Wiedzy - Student/ka:			
W1	ma wiedzę o najważniejszych państwach na Bałkanach oraz ich historii.	BAK_K1_W02, BAK_K1_W04, BAK_K1_W05	Egzamin ustny, Kolokwium ustne
W2	zna terminologię i metodologię badań historycznych związaną z obszarem Bałkanów.	BAK_K1_W01, BAK_K1_W02, BAK_K1_W03	Egzamin ustny, Kolokwium ustne
W3	ma wiedzę o najważniejszych grupach etnicznych na Bałkanach (czas ich przybycie, lokalizacja, dzieje).	BAK_K1_W01, BAK_K1_W02, BAK_K1_W05	Egzamin ustny, Kolokwium ustne
W4	zna przyczyny nakładania się tradycji historycznych narodowości bałkańskich.	BAK_K1_W01, BAK_K1_W02, BAK_K1_W05	Egzamin ustny, Kolokwium ustne
W5	zna przyczyny skomplikowanej sytuacji politycznej i kulturowej na Bałkanach.	BAK_K1_W02, BAK_K1_W05	Egzamin ustny, Kolokwium ustne
Umiejętności - Student/ka:			
U1	potrafi rozwiązywać problemy związane z historią Bałkanów.	BAK_K1_U01, BAK_K1_U02, BAK_K1_U04	Egzamin ustny, Kolokwium ustne
U2	potrafi analizować przebieg procesu dziejowego na obszarze Bałkanów.	BAK_K1_U02, BAK_K1_U03, BAK_K1_U04	Egzamin ustny, Kolokwium ustne
U3	potrafi wyjaśnić historyczne uwarunkowania rozwoju poszczególnych narodów bałkańskich.	BAK_K1_U01, BAK_K1_U02, BAK_K1_U04, BAK_K1_U05	Egzamin ustny, Kolokwium ustne
U4	potrafi posługiwać się terminologią historyczną związaną z obszarem Bałkanów.	BAK_K1_U01, BAK_K1_U02, BAK_K1_U03	Egzamin ustny, Kolokwium ustne
Kompetencji społecznych - Student/ka:			
K1	jest przygotowany do krytycznej oceny wiedzy historycznej związanej z Bałkanami.	BAK_K1_K01, BAK_K1_K03, BAK_K1_K05	Egzamin ustny, Kolokwium ustne

Kod	Efekty uczenia się dla zajęć w zakresie	Efekty uczenia się dla kierunku	Metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się dla zajęć
K2	dzięki poznaniu historii państw bałkańskich, jest przygotowany do prowadzenia dialogu międzykulturowego.	BAK_K1_K01, BAK_K1_K02, BAK_K1_K03	Egzamin ustny, Kolokwium ustne
K3	dzięki poznaniu historii państw bałkańskich, jest przygotowany do podejmowania działań na rzecz ochrony i poszanowania dziedzictwa Półwyspu Bałkańskiego.	BAK_K1_K02, BAK_K1_K03	Egzamin ustny, Kolokwium ustne

Treści programowe dla zajęć

Lp.	Treści programowe dla zajęć	Efekty uczenia się dla zajęć	Formy zajęć
1.	Semestr 3: Rozwój terytorialny i znaczenie polityczne Imperium Osmańskiego w Europie w XVI i XVII wieku.	W1, W4, W5, U1, U2, U3, K1, K3	Wykład
2.	Semestr 3: Organizacja i system społeczny państwa osmańskiego; funkcjonowanie narodowości bałkańskich w ramach państw osmańskiego.	W1, W3, W4, U2, U3, U4, K1, K2, K3	Wykład
3.	Semestr 3: Państwa lenne wobec Turcji Osmańskiej w Europie: Wołoszczyzna, Mołdawia, Siedmiogród w XVI i XVII wieku.	W1, W2, W5, U1, U3, U4, K1	Wykład
4.	Semestr 3: Wojny "Świętej Ligi" 1684(1683)-1699, 1715-1718 oraz ich skutki polityczne, demograficzne i społeczne.	W1, W2, W5, U3, U4, K1, K2	Wykład
5.	Semestr 3: "Kwestia Wschodnia"; Rosja, Cesarstwo i inne mocarstwa europejskie wobec Turcji Osmańskiej w XVIII wieku; Grecy w Imperium Osmańskim.	W1, W3, W4, U1, U2, U3, K1, K2, K3	Wykład
6.	Semestr 3: Przemiany polityczne na Bałkanach w XVIII i 1 połowie XIX wieku (kształtowanie się państwowości Czarnogóry, upadek Wenecji i jego skutki, idee iliryskie i dackie, kształtowanie się autonomii serbskiej, powstanie niepodległego państwa greckiego).	W1, W3, W5, U2, U3, U4, K1, K2	Wykład
7.	Semestr 3: Wzrost znaczenia Rosji na Bałkanach.	W2, W4, W5, U2, U3, U4, K1	Wykład
8.	Semestr 3: Wiosna Ludów a narodowości bałkańskie.	W1, W2, W4, U3, U4, K3	Wykład
9.	Semestr 4: Walka o reformy w Turcji Osmańskiej.	W2, W4, W5, U1, U4, K1, K2	Wykład
10.	Semestr 4: Walka państw i narodów bałkańskich o niepodległość; wojna rosyjsko-turecka i traktat w San Stefano; Kongres Berliński i jego skutki.	W1, W3, W5, U1, U2, U3, K3	Wykład

Lp.	Treści programowe dla zajęć	Efekty uczenia się dla zajęć	Formy zajęć
11.	Semestr 4: Dążenia państw bałkańskich na przełomie XIX i XX wieku; wielkie idee małych narodów; wojny bałkańskie i ich skutki.	W1, W2, W5, U2, U3, U4, K1, K2	Wykład
12.	Semestr 4: Rozwiązania polityczne i terytorialne po I wojnie światowej; "Kocioł bałkański" w okresie międzywojennym.	W1, W2, W5, U3, U4, K1, K2, K3	Wykład
13.	Semestr 4: Państwa bałkańskie w okresie II wojny światowej.	W1, W5, U2, U3, K1	Wykład
14.	Semestr 4: Państwa "demokracji ludowej" na Bałkanach i ich problemy po II wojnie światowej; przewroty polityczne w Grecji i ich skutki.	W1, W4, W5, U2, U3, K1	Wykład
15.	Semestr 4: Współczesne państwa bałkańskie i ich dziedzictwo historyczno-kulturowe.	W1, W2, W5, U2, U3, U4, K1, K2, K3	Wykład

Informacje dodatkowe

Semestr 3

Forma zajęć	Metody i formy prowadzenia zajęć
Wykład	Wykład konwersatoryjny, Wykład problemowy

Forma zajęć	Warunki zaliczenia zajęć
Wykład	Zaliczenie kolokwium.

Semestr 4

Forma zajęć	Metody i formy prowadzenia zajęć
Wykład	Wykład konwersatoryjny, Wykład problemowy

Forma zajęć	Warunki zaliczenia zajęć
Wykład	Pozytywna ocena z egzaminu.

Literatura

Obowiązkowa

1. Bałkany. Etnokulturowe podłoże konfliktów, red. W. Konarski, A. Koseski, Pułtusk 2006.
2. Batowski Henryk, Rozpad Austro-Węgier 1914-1918, Warszawa 1982.
3. Bieniek K., Polityka zagraniczna Turcji wobec państw bałkańskich, Toruń 2008.
4. Bilski R., Kocioł bałkański, Warszawa 2000.
5. Boia Lucian, Rumuni: świadomość, mity, historia, Kraków 2003.
6. Dymarski Mirosław, Konflikty na Bałkanach w okresie kształtowania się państw narodowych w XIX i na początku XX wieku, Wrocław 2010.

Dodatkowa

1. Felczak Wacław, Wasilewski Tadeusz, Historia Jugosławii, Wrocław 1985.
2. Hauziński Jerzy, Leśny Jan, Czekalski Tadeusz Historia Albanii, Wrocław-Warszawa- Kraków 2008.
3. nalcik Halil, Imperium osmańskie. Epoka klasyczna 1300-1600, Kraków 2006.
4. Jackowicz Jerzy, Bułgaria od rządów komunistycznych do demokracji parlamentarnej 1988-1991, Warszawa 1992.
5. Jelavich Barbara, Historia Bałkanów, t. 1-2, Kraków 2005.
6. Podhorodecki Leszek, Historia Jugosławii, Warszawa 2001.
7. Skowronek Jerzy, Tanty Mieczysław, Wasilewski Tadeusz, Słowianie Południowi i Zachodni, Lublin 2005.
8. Skowronek Jerzy, Tanty Mieczysław, Wasilewski Tadeusz, Historia Słowian południowych i zachodnich, Warszawa 1977, 1988.
9. Tanty Mieczysław, Bałkany w XX wieku. Dzieje polityczne, Warszawa 2003.
10. Vademecum Bałkanisty, red. I. Czamańska, Z. Pentek, Poznań 2009.
11. Walkiewicz W., Jugosławia, Warszawa 2000.
12. Widerszal L., Ruchy wolnościowe na Bałkanach, Warszawa 1947.
13. Wojnicki J., Przeobrażenia ustrojowe państw postjugosłowiańskich 1990-2003, Pułtusk 2003.
14. Zacharias Michał J., Narodowościowe uwarunkowania rozpadu Jugosławii, w: Idee wspólnotowe Słowiańszczyzny, red. A. Mikołajczak, W. Szulc, B. Zieliński, Poznań 2004, s. 183-198.

Nakład pracy studenta i punkty ECTS

Semestr 3

Rodzaje zajęć studenta	Średnia liczba godzin* przeznaczonych na zrealizowane rodzaje zajęć
Wykład	30
Łączny nakład pracy studenta	Liczba godzin 30
Liczba punktów ECTS	ECTS 1

* godzina (lekcyjna) oznacza 45 minut

Semestr 4

Rodzaje zajęć studenta	Średnia liczba godzin* przeznaczonych na zrealizowane rodzaje zajęć
Wykład	30
Czytanie wskazanej literatury	20

Przygotowanie do egzaminu	10
Łączny nakład pracy studenta	Liczba godzin 60
Liczba punktów ECTS	ECTS 2

* godzina (lekcyjna) oznacza 45 minut

Efekty uczenia się dla kierunku

Kod	Treść
BAK_K1_K01	Absolwent/ka jest gotów/gotowa do krytycznej oceny swej interdyscyplinarnej wiedzy bałkanistycznej i uznania jej znaczenia w rozwiązywaniu problemów w pracy zawodowej i życiu społecznym oraz konsultowania problemów, których nie jest w stanie samodzielnie rozwiązać, z przedstawicielami odpowiednich dziedzin naukowych w celu ich krytycznej interpretacji oraz znalezienia adekwatnych rozwiązań
BAK_K1_K02	Absolwent/ka jest gotów/gotowa do eksponowania znaczenia bałkanistyki dla prawidłowego funkcjonowania dialogu międzykulturowego oraz demonstrowania roli Bałkanów w kształtowaniu kulturowego, literackiego i społecznego oblicza Europy
BAK_K1_K03	Absolwent/ka jest gotów/gotowa do podejmowania odpowiedzialnych działań na rzecz poszanowania tradycji literackiej i dziedzictwa kulturowego Bałkanów
BAK_K1_K05	Absolwent/ka jest gotów/gotowa do uczestniczenia w życiu kulturalnym społeczności lokalnej oraz popularyzowania wiedzy o krajach, językach, literaturach i kulturach bałkańskich
BAK_K1_U01	Absolwent/ka potrafi wyznajdywać, analizować, ewaluować, selekcjonować i wykorzystywać informacje dotyczące kultury, języków, literatury, dziejów, życia społecznego i politycznego Półwyspu Bałkańskiego z wykorzystaniem ujęć teoretycznych i źródeł faktograficznych
BAK_K1_U02	Absolwent/ka potrafi stosując narzędzia naukowe literaturoznawstwa, historii, nauk o kulturze i religii oraz językoznawstwa, wykonywać operacje badawcze pozwalające na kompleksowe rozpatrywanie bałkanistycznych problemów literackich i kulturowych w typowych sytuacjach poznawczych, komunikacyjnych i w relacjach instytucjonalnych
BAK_K1_U03	Absolwent/ka potrafi wykorzystując ustalenia ekspertów, merytorycznie argumentować oraz formułować wnioski w zakresie zagadnień związanych z językami, kulturą, literaturą, historią, sytuacją polityczną i społeczną oraz zróżnicowaniem religijnym Bałkanów
BAK_K1_U04	Absolwent/ka potrafi organizując prace indywidualną lub zespołową, porozumiewać się z wykorzystaniem różnych kanałów i technik komunikacyjnych ze specjalistami w zakresie bałkanistyki w języku polskim i językach kierunkowych
BAK_K1_U05	Absolwent/ka potrafi przygotować plan pracy indywidualnej i w zespole, rozdzielać i wykonywać przydzielone zadania, planować własny ustawiczny rozwój ze świadomością konieczności kontynuacji uczenia się i aktualizacji zdobytej wiedzy i umiejętności
BAK_K1_W01	Absolwent/ka zna i rozumie w zaawansowanym zakresie terminologię, ujęcia teoretyczne i metodologiczne literaturoznawstwa, historii, nauk o kulturze i religii oraz językoznawstwa, a także ich interdyscyplinarny charakter w odniesieniu do badań bałkanistycznych
BAK_K1_W02	Absolwent/ka zna i rozumie w zakresie zaawansowanym specyfikę krajów Półwyspu Bałkańskiego, ich historię, języki, przestrzeń kulturową i społeczną
BAK_K1_W03	Absolwent/ka zna i rozumie literatury krajów Półwyspu Bałkańskiego, ich historię oraz związki literatur poszczególnych krajów bałkańskich w ich wzajemnych analogiach i zróżnicowaniach
BAK_K1_W04	Absolwent/ka zna i rozumie związki kultury i literatury bałkańskiej z kulturą tradycją europejską, śródziemnomorską, folklorystyczną, otomańską i bizantyńską uwzględniające religijne zróżnicowanie społeczeństw bałkańskich
BAK_K1_W05	Absolwent/ka zna i rozumie etniczną i geopolityczną strukturę Bałkanów, jej diachroniczne i synchroniczne uwarunkowania i przejawy oraz ich odzwierciedlenie w wytworach literackich i kulturowych